

STENHUGGEREN

medlemsblad
for

JYSK STENKLUB

AMATØRGEOLOGISK FORENING
AARHUS
MEDLEM AF DANSK AMATØRGEOLOGISK UNION

10 årgang nr 2

12 maj 1984

total nr 30

GENERALFORSAMLINGEN I JYSK STENKLUB 10/3 1984 , REFERAT

41 af klubbens medlemmer var mødt op. Jørgen Borup blev valgt som dirigent. Forsamlingen godtog, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

Formanden, Hanne Kunde berettede om de forskellige klubaktiviteter i årets løb og bød velkommen til de mange nye medlemmer (32). Der er nu 176 medlemmer i klubben. Det på sidste generalforsamling bevilgede indkøb af et ultra-lyds-mineralrense-apparat er ikke blevet til noget, da det viste sig, at det var dyrere, end antaget. Der blev rettet en tak til alle dem, der aktivt medvirker til, at klubben fungerer.

Klubbens formue var pr 1/1 1983		7.406 kr
indtægter i 1983	10.026 kr	
udgifter i 1983	- 8.238 -	
overskud i 1983	1.789 -	+ 1.789 -
formue pr 1/1 1984:		9.195 kr

Doris Valgaard og Ingemann Schnetler blev genvalgt til bestyrelsen. Anker Svendsen og Inger Clausen blev bestyrelsessuppleanter. Til revisorer valgtes Aage Hansen og Carl Matthes, og Kai Brøsted blev suppleant.

Kontingentet for 1985 blev fastsat til 50 kr for enlige og 75 kr for "ægtepar", dvs uændret.

På forslag af Sv Sønnichsen blev der foretaget afstemning om de to foreliggende forslag til klarlægelse af DAGU's indhold og beføjelser, og der blev vedtaget følgende to punkter:

1. Generalforsamlingen tiltræder det forslag til samarbejdsaftale for DAGU, der den 8 oktober 1983 blev tiltrådt af et flertal af Jysk Stenklubs bestyrelse, idet der dog, om ønsket, kan rettes på ordvalget, så længe meningen med de enkelte punkter herved ikke ændres.

2. Generalforsamlingen afviser det forslag til vedtægter for DAGU, der er fremlagt af Flemming Godske, Odense.

Forud for afstemningen orienterede Jørgen Borup, vel mest på Hanne Kundes vegne, om DAGU og om de to forslag. (Se mere herom i følgende afsnit i bladet).

Fra Olav Barman var stillet forslag om, at klubben udarbejdede en data-bank over danske findesteder. Formanden oplyste, at man i DAGU havde forsøgt at lave sådan noget, men at dette p. t. er strandet, fordi ingen har villet gøre noget ved det.

Jon Svane orienterede om Dansk Geologisk Forening, DGF - at det er en landsdækkende forening, der kun arrangerer foredrag.

Grete Rasmussen henstillede til formanden, at bestyrelsesmøder forud for et blad afholdes så betids, at bladet kan blive uddelt på møderne, hvorved megen porto kan spares.

bestyrelsen

OM DAGU - DANSK AMATØRGEOLOGISK UNION

Repræsentant for Jysk Stenklub i DAGU er p.t. formanden Hanne Kunde. På generalforsamlingen fremlagte Jørgen Borup for bestyrelsen og DAGU-repræsentanten forud for debatten om de fremsatte forslag til vedtægter for DAGU følgende sammenfattede redegørelse:

(red)

DAGU er en uformaliseret aftale mellem et antal selvstændige foreninger og klubber, fordelt over landet. Der findes ingen love eller forretningsorden. Der betales ikke fast kontingent eller aflægges regnskab.

Følgende klubber har indenfor de seneste år på en eller anden måde været med til møder eller har på anden måde vist tilhør til DAGU : Den fynske stenklub, Stenvener København, Jysk Stenklub, Sydvestjysk amatørgeologisk forening, Stenklubben Als, Sydfyns stenklub, Stenklubben for Randers og omegn, Syd-øst-jysk stenklub, Horsens stenklub, Bornholms stenklub, Vestjysk stenklub - ialt 11 klubber.

DAGU har i foranævnte form fungeret i ca 9 år. Aktiviteterne har i det væsentlige bestået i afholdelse af møder, et møde pr år. I de første år i september måned, - nu i oktober. I de seneste år har det været tilsigtet, at ét medlem fra hver klub (som regel formanden) deltog i mødet. Til varetagelse og koordinering

af DAGU er valgt en sekretær (for tiden Hanne Sønnichsen). Til dækning af sekretærens udgifter er der fra flere af klubberne betalt 30 kr. Disse beløb er forlængst brugt op og har ikke været tilstrækkelige til at dække sekretærens rejser og andre udgifter til de seneste møder.

Der har været drøftet en række opgaver (ét år 14 punkter), som DAGU kunne have som formål. Heraf kan nævnes:

1. udveksling af kendskab til fundsteder (adresser).
2. udgivelse af et fælles blad.
3. fremstilling af et fælles emblem (- er gennemført).
4. fungere som kontaktorgan mellem klubberne.
5. medvirke ved fælles arrangementer.

Der har fra forskellig side været udtrykt ønsker om en mere formaliseret union, bl. a. med det formål at få dækket de direkte udgifter, der følger med sekretærarbejdet. Ønsket har givet sig udslag i, at der fra Odense-klubben er udarbejdet et forslag til vedtægter for en sammenslutning med egne love og regnskab. Fra Jysk Stenklub er der, i overensstemmelse med vedtagelsen på sidste års generalforsamling, fremsendt et forslag til samarbejdsaftale.

- således fremlagt på generalforsamlingen af Jørgen Borup

JYSK STENKLUBS FORSLAG TIL SAMARBEJDSAFTALE FOR DAGU

På generalforsamlingen blev Jysk Stenklubs forslag til samarbejdsaftale for DAGU forelagt i en noget omrokeret form. Vi gengiver her forslaget i den originale udformning : (red)

SAMARBEJDSAFTALE

§ 1 Formål.

- a) Koordinerende samarbejde mellem de tilsluttede suveræne klubber.
- b) Udbredelse af kendskabet til DAGU udenfor klubberne.

§ 2 DAGU's arbejde varetages af 1 repræsentant for hver af de tilsluttede klubber samt en koordinerende sekretær. Sidstnævnte får sine udgifter dækket af de tilsluttede klubber.

§ 3 Enhver dansk geologiforening kan ved indsendelse af medlemstal og love bede om optagelse i unionen.

§ 4 Arsmøde afholdes 1 gang om året. Forslag, som kræver udgifter udover de i § 2 nævnte, skal vedtages af de tilsluttede klubbers generalforsamlinger.

§ 5 Vedtægtsændringer skal godkendes af alle de tilsluttede klubbers generalforsamlinger.

§ 6 Repræsentanterne skal sørge for information om DAGU's virke i egen klub.

Ovenstående er på møde i Jysk Stenklub den 8. oktober 1983 tiltrådt af følgende bestyrelsesmedlemmer : J. Borup, Erik Jensen, Ingemann Schnetler, Hanne Kunde.

ODENSE-KLUBBENS FORSLAG TIL VEDTÆGTER FOR DAGU

Dette forslag er meget omfattende, og det blev derfor af bestyrelsen forelagt generalforsamlingen som et resumé, der havde medtaget de - efter bestyrelsens skøn - vigtigste punkter. Da forslaget blev forkastet af generalforsamlingen, mener vi på redaktionen, at vi her kan nøjes med at anføre, at det fynske forslag tager sigte på en egentlig sammenslutning med forøget styrelse, forøget mødeaktivitet, overordnet styring af visse aktiviteter i de enkelte klubber, øgede udgifter og indeholder afsnit om anvendelse af disciplinarmidler mod de klubber, der måtte overtræde unionens love. Hvem som måtte være interesseret i at se forslaget i den originale udførelse, kan prøve at henvende sig til bestyrelsen.

I det fynske stenblad har vi set, at man på generalforsamlingen i Odense vedtog sit eget forslag og forkastede Jysk Stenklubs forslag. Det bliver jo så nu spændende at se, hvordan DAGU-repræsentanterne finder ud af det videre fornødne !

red

annonce

International Minerals & Gems

W/ Niels Schjeldahl
Birgittevej 6 · 8220 Brabrand, Danmark
Tlf. 06-253210 Giro: 233 06 01

Vi ønsker god jagt på sommerens stentogter. Skulle du mangle et stykke værktøj, kan du endnu nå at få det på Birgittevej 6, hvor du iøvrigt hele sommeren kan erhverve dig mange spændende mineraler eller andre ting til din hobby.

Vi ses på messen i Frederiksborghallen i Hillerød den 1. og 2. september.

Derefter afvikler vi ferie, og vi vil derfor ikke være at træffe på klubbens septembermøde, men til oktobermødet ses vi igen, og vi vil da præsentere hele vort righoldige udvalg God sommer!

Annonce

KJELD ROSE
MINERALIMPORT

STENBUTIKKEN Borggade 3
8000 Aarhus C 06-190422

MINERALER - RA ÆDELSTEN - SMYKKESTEN - SJÆLDNE BJERGARTER - SLIBE-
SKÆRE- OG POLERMASKINER - DIAMANTSKÆRESKIVER - SLIBE- OG POLERPULVER

HVAD MAN DOG KAN LÆSE SIG TIL - - ! :

- en udhulet kampesten
kan være lige så smuk
som et granittrug !

red

ANMELDELSE - NORDENS GULD

Heri kan man på side 22 læse om Alnarp-dalen tværs igennem Skåne med retning mod nord-vest ca fra Ystad til Hven, en ca 5 km bred dal. Boringer i den svenske undergrund viser dens forløb ganske godt. Her er rigt på rav-forekomster, der menes dannet i eocæntiden. Eocæn er den næstældste periode i tertiærperioden.

Om flint kan man på side 56 læse: I Krzemionki Opatowskie i Lysa Góra bjergene i det sydlige Polen er der fundet mere end 700 mineskakter, der er indtil 11 m dybe og har sidegange, som det kendes fra flinteminerne i Nordjylland. Herfra kommer den karakteristiske stribede flint, som er fundet op til ca 600 km fra området. I England har geologiske undersøgelser vist, at særlige stenarter, der kun forekom i bestemte egne, kan være spredt over store områder.

anmeldelsen er ej underskrevet
(red har nu kun en begrundet mistanke om hvem det var - undskyld !)

BEVARING OG RENSNING AF MINERALER III

Det vil måske være en god idé at læse foregående afsnit op igen. I sidste afsnit læste vi om vask og børstning og sluttede af med omtale af betjoning af et ul-

tralyd-apparat. For sammenhængens skyld starter vi nu med en gentagelse af den sidste ende af dette :

Man lægger stykket ned i apparatet, der er mere eller mindre fyldt med vædske, trykker på start-knappen, hvorefter tingesten står og hviner i 1 - 15 minutter, afhængig af, hvad man giver den besked på. 5 minutter vil ofte være passende.

Følgende skal dog altid iagttages:

- 1) Der skal altid være vand eller eventuelt en anden vædske i bunden af karret, ellers kan det ødelægges, hvis det bruges.
- 2) Man må aldrig stikke hænderne ned i vædsken, medens apparatet er i gang. Man dør ikke af det, men sker det for tit, kan man på længere sigt få ubehageligheder af det.
- 3) Man skal være opmærksom på, at vædskens temperatur kan stige, hvis der kun er et tyndt lag på bunden. Til tider kan det ligefrem koge !
- 4) Endelig skal man ikke til stadighed stå med næsen nede i apparatet, medens det kører. Det kan på længere sigt give høreskader. Der er dog ikke grund til at ræddes ved at stå i nærheden, når apparatet bruges, hvis det kun er noget man benytter i korte intervaller en sjælden gang imellem.

Tilbage er der det evige smertensbarn: de vandopløselige mineraler. De kan ikke skylles, ikke børstes, ikke noget som helst - tilsyneladende. Det er begribeligvis absurd at tro, at man slipper godt fra at dyppe hurtigt i en spand vand. Måske fjernes lidt snavs ved det, men man fjerner også en del af mineralet, og så kunne man jo lige så godt have rensset det med et stykke sandpapir. Resultatet er stort set det samme !

Der er selvfølgelig hjælp at hente. Ovenstående blot sagt til skræk og advarsel. Her kommer ultralydsrensere atter til hjælp. Blot benytter man ikke vand i karret. Det skal være helt tørt, før man begynder, og så kommer man i stedet for vand noget i det, som man kalder non-polære opløsningsmidler. Af hensyn til dem der ikke ved, hvad det betyder, skal anføres, at det mest anvendelige, nemmest tilgængelige og billigste er rensset benzin. Mere sophistikerede samlere vil måske vælge en veldefineret kulbrinte. n-Hexan eller Benzen er udmærkede, ja, strengt taget lidt bedre end blot benzin. For god ordens skyld skal anføres, at sidstnævnte behandling ikke må benyttes på mineraler fra gruppe 9, Rav, Asphalt, Idrialit etc.

På nærværende tidspunkt vil det også være rimeligt at sige, at såfremt man står

OM KLUBAKTIVITETERNE

Især til de mange nye, der er kommet ind i klubben: I programmet på side 8 er kortfattet afstukket rammerne for vigtigere begivenheder. Hvis man gerne vil vide mere om enkelte ture eller møder, kan man frit spørge - enten i bestyrelsen, som sommetider ved mest om tingene, eller nogle af dine klubkammerater. Vi har alle et vældig åbent og rart forhold til hinanden. Det vil nok være klogt at finde ud af i løbet af sommeren, om du vil benytte dig af klubbens værksted til stenslibning eller metalarbejde, så du kan være med fra starten i september. Det samme gælder for studiegrupperne. Der kan startes studiegrupper i ethvert relevant emneområde, ædelsten, fossiler, mineraler, danske sten osv osv. Så prøv at finde ud af, hvor din interesse ligger, og hvad tid du har. Oprettelsen af studiegrupper sker så efter en snak om tingene efter ferien. red

NORDISK MINERALMESSE LØ-SØ 1-2/SEPTEMBER 1984 i HILLERØD

Som tidligere profeteret er det lykkedes Mette at få en messe op at stå i Danmark. Det bliver i Frederiksborghallen i Hillerød. Begge dage åbent kl 10.00 - 17.00. Der bliver fællesspisning med efterfølgende dans lørdag aften. Der er tilstødende gratis teltplads for messedeltagere. Borde kan lejes for 90 kr/m/dag til salg og for 60 kr/m/dag til bytning. Hvis du ønsker at leje bord eller deltage i spisningen, vil det nok være klogt at bede om flere detaljer, f.ex. ved West-Gem, Fredensgade 38, 6900 Skjern, 07-351600. red

STENMESSE I KOPPARBERG LØ-SØ 16-17 JUNI 1984.

Interesserede kan få nærmere oplysninger hos Hanne Kunde. red

SET & HØRT : Der er igen kommet en ny klub til : Vestsjællands amatørgeologiske forening, Fuglebjerg. Velkommen fuglebjergere ! red

overfor et uopløseligt mineral med kraftig forurening af ler eller et andet rimelig porøst materiale, kan man ofte rense det med brintoverilte, $H_2O_2(aq)$, der vil trænge ind i det porøse materiale og splitte det, så det falder af. Oftest vil det være rimeligt at indkøbe en 30 - 40 % standopløsning, men ikke større kvantum, end man bruger i løbet af kort tid, da holdbarheden er begrænset, især ved opbevaring i opvarmede lokaler. Denne opløsning kan afhængig af opgaven og ens temperament fortyndes til ca 5 - 10 % eller endnu tyndere ved brug. Metoden har sine begrænsninger. Især Pyrit, men også andre sulfider vil enten anløbe øjeblikkeligt eller helt nedbrydes ved behandling med brintoverilte. Vær særlig opmærksom på mineraler med metalglans - også selvom det kun er små korn. (Forts)

PROGRAM FOR JYSK STENKLUB

Ved klubmøderne på Aby bibliotek er der åbent i lokalerne kl 13.00 - 14.30 for bytning af sten, handel og privat snak. Tiden kl 14.30 - 15.00 er reserveret til klubmeddelelser og anden mere officiel snak. Herefter, kl 15.00 - - følger foredrag, film eller andet.

Lø 12/5 kl 08.00. Tur til Fur. Afgang fra Viby Torv i private biler.

Lø 16/6 kl 08.00. Tur til Trellelæs. Afgang fra Viby Torv i private biler.

Lø 25/8 kl 08.00. Tur til Lyby strand og Ertebølle. Afgang fra Viby Torv. Ved Lyby strand kan findes konkretioner i øvre-oligocæn ler med snegle, muslinger og krabber. Ved Ertebølle klint med møler og cementsten er der muligheder for at finde forsteneringer af insekter og fisk. Måske er der også forstenet træ.

Lø 8/9 kl 14.30. Klubmøde på Aby bibliotek. Sommerens fund medtages og vises frem.

Ca medio september åbner værkstedet for metalarbejde og stenslibning. De præcise åbningstider kan endnu ikke gives. Spørg evt i bestyrelsen.

Lø 22/9. Tur til Fyn. Afgang fra Viby Torv kl 08.00. Lokaliteten er endnu ikke fastlagt, men silkespat skulle kunne findes.

Lø 13/10 kl 14.30. Klubmøde på Aby bibliotek.

Lø 20/10. Tur til Glatved syd for Grenå. Afgang fra Viby Torv kl 09.00. Ved Glatved findes blokke af Danien-kalk med forsteneringer, koraller, brachiopoder, muslinger osv.

Tilmelding til ture - senest 1 uge før til Schnetler eller Kunde.

Til turene medbringer hver enkelt selv graveredskaber, hamre, poser, små æsker til de finere ting, etc - Husk praktisk tøj og beskyttelsesbriller.

Til klubmøder medbringer vi selv te/kaffe, brød og service.

Bestyrelsen

Indlæg til næste blad ordnes i sommerferien og tilstiles redaktionen senest 1/8!

Formand, Hanne Kunde, Bøgevej 7, 8260 Viby J. (Dagu-repr.)	tlf 06-140100
Sekretær, Doris Valgaard, Skolevej 2F, 8250 Egå	06-227304
Erik Jensen, Plutovej 8, 8270 Højbjerg, medlem af best.	06-149521
Jørgen Borup, Teglgårdsvej 27, 8270 Højbjerg, medlem af best.	06-110041
Kasserer, Ingemann Schnetler, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå	06-467282
Jysk Stenklub, giro 1217380, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå	
Bladfordeler, Grete Rasmussen, Elverdalsvej 31, 8270 Højbjerg	06-270247
Redaktør, Sv. Sønnichsen, rnvej 115, 8330 Beder	06-937113
